

Dovolání

Odmítl-li Nejvyšší soud dovolání z důvodu, který stál bez opory v soudním spise (konkrétně, že stěžovatelka příslušnou námitku neuplatnila v řízení před soudy nižších stupňů a odvolací soud se danou právní otázkou nezabýval), a v důsledku toho nezkoumal, zda je pro řešení položené otázky podle § 237 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, přípustné (případně zda je i důvodné), porušil její základní právo na soudní ochranu zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

(Nález Ústavního soudu České republiky sp.zn. III.ÚS 1760/25 ze dne 15.1.2026)

Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti obchodní společnosti B. K. syn centrum, s. r. o., sídlem Ú.n.L., zastoupené Mgr. M.Š., advokátem, sídlem P., proti usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. března 2025 č. j. 22 Cdo 2721/2024-387, za účasti Nejvyššího soudu, jako účastníka řízení, tak, že usnesením Nejvyššího soudu ze dne 26. března 2025 č. j. 22 Cdo 2721/2024-387 bylo porušeno základní právo stěžovatele na soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 26. března 2025 č. j. 22 Cdo 2721/2024-387 se ruší.

Z odůvodnění

I. Skutkové okolnosti posuzované věci a obsah napadeného rozhodnutí

- Ústavní stížností podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy České republiky (dále jen "Ústava") a § 72 a násl. zákona č. [182/1993](#) Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o Ústavním soudu"), se stěžovatelka domáhá zrušení v záhlaví označeného soudního rozhodnutí, a to pro porušení jejich práv zaručených čl. 36 Listiny základních práv a svobod (dále jen "Listina").
- Z vyžádaného spisu Okresního soudu v Ústí nad Labem (dále jen "okresní soud") sp. zn. 14 C 239/2021 se podává, že se stěžovatelka domáhala určení, že je vlastnící přípojky vysokého napětí, která je tvořena sloupovou trafostanicí a dvěma sloupy s elektrickým vedením, umístěnými na pozemcích parc. č. 941/2 a 935/3, a která končí napojením na distribuční síť žalované ČEZ Distribuce, a. s., IČO 24729035, (dále jen "žalovaná") na sloupu na pozemku parc. č. 927/1, všech v katastrálním území Všebořice (dále jen "přípojka"). Okresní soud rozsudkem ze dne 28. 7. 2023 č. j. 14 C 239/2021-237 tuto žalobu zamítl (výrok I), neboť shledal námitku vydržení vznesenou žalovanou důvodnou, stěžovatelce uložil zaplatit žalované náhradu nákladů řízení v částce 10 164 Kč (výrok II) a vrátil jí zaplacený soudní poplatek (výrok III).
- K odvolání stěžovatelky Krajský soud v Ústí nad Labem (dále jen "krajský soud") ze dne 25. 4. 2024 č. j. 14 Co 237/2023-364 rozsudek okresního soudu v napadených výrocích I a II potvrdil a stěžovatelce uložil zaplatit žalované náhradu nákladů odvolacího řízení ve výši 1 164 Kč.
- Proti tomuto rozsudku brojila stěžovatelka dovoláním, to však Nejvyšší soud podle § 243c odst. 1 zákona č. [99/1963](#) Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "o. s. ř."), odmítl s tím, že není podle § 237 o. s. ř. přípustné, a rozhodl, že žádná z účastnic nemá právo na náhradu nákladů dovolacího řízení. Dospěl k závěru, že krajský soud právní otázku k podmínkám řádného vydržení podle zákona č. [89/2012](#) Sb., občanský zákoník, konkrétně zda byla žalovaná při vydržení elektrické přípojky v dobré víře, a zda proto mohla po 1. 1. 2014 k elektrické přípojce vydržet

vlastnické právo, vyřešil v souladu s judikaturou dovolacího soudu. Dále uvedl, že stěžovatelka sice vymezila právní otázku posuzování dobré víry u osob, které jsou majetkově propojeny, přichází s ní ale v rozporu s § 241a odst. 6 o. s. ř. až v dovolání. Podle něho stěžovatelka v řízení před soudy nižších stupňů tuto námitku neuplatnila, netvrdila žádné skutečnosti, pro které by měla být dobrá víra u těchto osob posuzována jinak, a odvolací soud (ani soud prvního stupně) se jí nezabývaly, a neučinily žádný závěr, který by mohl být v dovolacím řízení přezkoumán.

II. Stěžovatelčina argumentace

5. Stěžovatelka uvádí, že daný soudní spor vznikl poté, co z jiného soudního řízení zjistila, že si žalovaná nárokuje k přípojce vlastnické právo. V soudním řízení kromě neexistence titulu k převodu vlastnického práva a neuzívání elektrické přípojky žalované v dobré víře argumentovala i tím, že ve smlouvě o vkladu části podniku, uzavřené mezi obchodní společnostmi Severočeská energetika, a. s., (dále jen "SČE") a právní předchůdkyní žalované (ČEZ Distribuce, a. s., IČO 27232425), není jednoznačně označena, neboť se zde udává převod trafostanice jako movité věci jen interním číslem a názvem podle místa (STK Úžín). Nadto žádala po Nejvyšším soudu i o posouzení její námitky, že převodkyně (SČE) i nabyvatelka (právní předchůdkyně žalované) jsou osoby propojené v koncernu a dobrá víra u takových osob by měla být posouzena jinak než u osob nepropojených, neboť u převodu majetku je to obdobné jako u fúze, která neznamená změnu subjektu práva.

6. Upozorňuje, že Nejvyšší soud neshledal nedostatek dobré víry žalované, ačkoliv jediný doklad, který předložila, byl předávací protokol o převzetí trafostanice SČE do užívání a interní majetková evidence, a ačkoliv přes zákonnou povinnost neměla ona ani její právní předchůdkyně upraven smluvní vztah přípojky k cizímu pozemku, na kterém se nachází, a "udržování" přípojky spočívalo pouze v jejích revizích.

7. Nejvyššímu soudu stěžovatelka vytýká, že nepřihlédl k jejímu argumentu, který se týkal posuzování dobré víry osob majetkově propojených v koncernu, a to s odůvodněním, že tuto otázku nepředestřela v řízení před soudy nižších stupňů. Přitom v řízení před okresním soudem, konkrétně v podání ze dne 21. 6. 2023 (bod II.2, č. 1. 300 soudního spisu), uvedla dostatečná tvrzení k právnímu posouzení této otázky. Má za to, že jí byl odepřen přezkum v dovolacím řízení z důvodu, který ve skutečnosti nebyl dán, neboť důvody nesprávného posouzení věci krajským soudem řádně uplatnila (ač Nejvyšší soud uvedl opak). Porušil tím její základní právo na soudní ochranu. Současně poukázala na nálezh Ústavního soudu ze dne 3. 9. 2019 sp. zn. I. ÚS 1995/18 (N 152/96 SbNU 8), v němž byla za neústavní označena obdobná situace; odlišnost spočívala ve vztahu nalézacího a odvolacího řízení, nikoliv nalézacího, resp. odvolacího a dovolacího. Závěrem stěžovatelka vyjadřuje přesvědčení, že kdyby se Nejvyšší soud s její dovolací námitkou náležitě vypořádal, mohla být v dovolacím řízení úspěšná.

III. Procesní předpoklady řízení před Ústavním soudem

8. Ústavní soud se nejprve zabýval tím, zda jsou splněny procesní předpoklady řízení. Dospěl k závěru, že ústavní stížnost byla podána včas oprávněnou stěžovatelkou, která byla účastnicí řízení, ve kterém bylo vydáno rozhodnutí napadené ústavní stížností. Ústavní soud je k jejímu projednání příslušný. Stěžovatelka je právně zastoupena v souladu s § 29 až 31 zákona o Ústavním soudu. Ústavní stížnost je přípustná (§ 75 odst. 1 téhož zákona a contrario), neboť stěžovatelka vyčerpala všechny zákonné procesní prostředky k ochraně svého práva, resp. proti napadenému usnesení žádný takový prostředek již k dispozici neměla.

IV. Vyjádření účastníka řízení a stěžovatelčina replika

9. Soudce zpravodaj postupem podle § 42 odst. 4 zákona o Ústavním soudu zaslal ústavní stížnost k

vyjádření účastníkovi řízení a žalované, které podle § 76 odst. 2 zákona o Ústavním soudu náleží postavení vedlejší účastnice řízení.

10. Nejvyšší soud ve svém vyjádření odmítl, že by porušil stěžovatelčina práva. K tomu uvedl, že jeho rozhodnutí je založeno na závěru, že krajský soud při posuzování otázky vydržení vlastnického práva k elektrické přípojce postupoval v souladu s rozhodovací praxí dovolacího soudu. Otázkou dobré víry osob propojených v koncernu se nezabýval, protože stěžovatelka tuto námitku neuplatnila, a především netvrdila skutečnosti, pro které by dobrá víra měla být posuzována jinak, a krajský soud (ani okresní soud) se touto otázkou nezabýval, a neučinil žádný závěr, který by mohl být přezkoumán. Takové relevantní vymezení právní otázky nevyplývá ani z vyjádření ze dne 21. 6. 2023 v řízení před okresním soudem. Závěrem upozornil, že podle obsahu rozhodnutí krajského soudu stěžovatelka nepožadovala v dovolacím řízení posouzení shora vymezené otázky a rozhodnutí krajského soudu není na ní založeno.

11. Žalovaná se k ústavní stížnosti nevyjádřila; s ohledem na poučení, kterého se jí dostalo, má Ústavní soud za to, že se postavení vedlejší účastnice vzdala (§ 28 odst. 2 a § 63 zákona o Ústavním soudu ve spojení s § 101 odst. 4 o. s. ř.).

12. Ústavní soud zaslal citované vyjádření stěžovatelce k případné replice. V ní stěžovatelka - v souvislosti se sdělením Nejvyššího soudu, podle něhož nepožadovala v odvolacím řízení posoudit otázku dobré víry u osob tvořících koncern - poukazuje na bod 42 citovaného rozsudku krajského soudu (č. j. 14 Co 237/2023-364), v němž měla být tato otázka vyřešena, a dále na to, že s tímto posouzením nesouhlasila, což uvedla v dovolání. K tomu (znovu) uvádí, že v rámci koncernu nejde o nezávislé třetí osoby, neboť o tom, jakou právní cestou bude majetek převeden, rozhoduje vůle ovládajícího, což se promítá i do toho, že nabyvatel nemůže být v dobré víře, nebyl-li v dobré víře převodce, přičemž argumentuje, že jde o obdobnou situaci, jako je v případě fúze. Uzavírá, že takto v odvolacím řízení argumentovala, a Nejvyšší soud měl tuto otázku posoudit.

V. Posouzení důvodnosti ústavní stížnosti

13. Ústavní soud je soudním orgánem ochrany ústavnosti (čl. 83 Ústavy), který stojí mimo soustavu obecných soudů (čl. 91 odst. 1 Ústavy). Vzhledem k tomu jej nelze, vykonává-li svoji pravomoc tak, že podle čl. 87 odst. 1 písm. d) Ústavy rozhoduje o ústavní stížnosti proti pravomocnému soudnímu rozhodnutí, považovat za další "superrevizní" instanci v systému obecné justice, oprávněnou vlastním rozhodováním (nepřímo) nahrazovat rozhodování soudů. Úkolem Ústavního soudu je "toliko" přezkoumat ústavnost soudních rozhodnutí, jakož i řízení, které jejich vydání předcházelo. Nutno proto vycházet z pravidla, že vedení řízení, zjišťování a hodnocení skutkového stavu, výklad podústavního práva a jeho aplikace na jednotlivý případ je v zásadě věcí soudů, a o zásahu Ústavního soudu do jejich rozhodovací činnosti lze uvažovat za situace, kdy je jejich rozhodování stíženo vadami, které mají za následek porušení ústavnosti (tzv. kvalifikované vady); o jaké vady jde, lze zjistit z judikatury Ústavního soudu.

14. Stěžovatelka namítá, že Nejvyšší soud porušil její základní právo zaručené čl. 36 odst. 1 Listiny, odmítl-li se věcně zabývat její dovolací námitkou. Argumentuje tím, že důvod, který Nejvyšší soud uvedl - tedy že jde tak o tzv. nepřijatelnou novotu ve smyslu § 241a odst. 6 o. s. ř., protože tuto námitku neuplatnila v řízení před soudy nižších stupňů, a ty se jí (proto) nezabývaly - ve skutečnosti dán není.

15. Ústavní soud se ztotožňuje s úvahou Nejvyššího soudu, že dovolacímu soudu nelze (s eventuálním úspěchem) předložit k řešení právní otázku, na jejímž řešení rozhodnutí odvolacího soudu nezávisí (srov. § 237 o. s. ř.), což zahrnuje i situaci, kdy dovolatel právní argumentaci, z níž se sporná otázka podává, neuplatnil v řízení před soudy nižších stupňů. Po obecných soudech nelze totiž zpravidla

požadovat (srov. náleze ze dne 4. 9. 2024 sp. zn. IV. ÚS 1627/24, bod 24), aby při interpretaci a aplikaci právních norem v odůvodnění svého rozhodnutí zohledňovaly všechny možné skutečnosti či aspekty, přestože je považují za právně nevýznamné či dokonce irelevantní, a aby prezentovaly výkladové varianty, které by v daném případě mohly přicházet do úvahy; je především na účastníkovi, aby již v řízení před soudem prvního stupně předestřel svůj právní náhled na věc, přinejmenším aby v odvolacím řízení vysvětlil, proč právní názor soudu prvního stupně nemůže z věcného hlediska obstát, a otevřel si tím prostor k případnému podání dovolání.

16. V napadeném usnesení Nejvyšší soud uvedl, že stěžovatelka v dovolání vymezila otázku posuzování dobré víry u osob, které jsou majetkově propojeny (viz bod 34), s čímž se lze v zásadě ztotožnit. Ve svém dovolání totiž stěžovatelka argumentovala, že došlo "k sukcesorskému spojení majetku" a že "stejný význam i důsledek má i odštěpení sloučením v důsledku rozdělení společnosti". Poukázala na to, že vkladatelkou části podniku byla osoba, která s nabyvatelkou tvořila koncern, a tedy s ní byla ve vztahu ovládající a ovládané osoby, a argumentovala, že právní existence a z ní vyplývající právní samostatnost právnické osoby ještě netvoří podklad pro existenci dobré víry. Jestliže podle soudů nižších stupňů vkladatelka (SČE) nemohla být v dobré víře pro nedostatek právního titulu, tak nemohla být v dobré víře ani nabyvatelka. Podle stěžovatelky u takto majetkově i jinak propojených osob by nabyvatelka neměla "automaticky" získávat dobrou víru z uzavřené smlouvy, neměl-li jí její právní předchůdce (viz bod VI.1 dovolání).

17. Neodpovídá však skutečnosti, jak dále Nejvyšší uvedl, že stěžovatelka danou námitku neuplatnila v řízení před soudy nižších stupňů, a ani to, že se jí odvolací soud nezabýval. Jak Ústavní soud ověřil ze soudního spisu, stěžovatelka v podání ze dne 21. 6. 2023, jež bylo označeno jako "vyjádření žalobkyně k důkazům a k vyjádření žalované ze dne 27. 1. 2023" (č. l. 300 soudního spisu), odmítla dobrou víru žalované (pozn.: přesněji právní předchůdkyně žalované) při uzavření smlouvy o vkladu části podniku ze dne 1. 11. 2005 mj. proto, že smluvní strany jsou osoby majetkově propojené a že náleží do stejného koncernu, a z tohoto důvodu není možné této smlouvě přikládat jiný význam než fúzi dvou akciových společností "z důvodu zákonné povinnosti oddělení výroby a distribuce elektřiny" (bod II.2 in fine). K tomuto argumentu se okresní soud nevyjádřil.

18. V odvolání, resp. v jeho doplnění ze dne 2. 11. 2023 stěžovatelka takto neargumentovala, u jednání krajského soudu konaného dne 25. 4. 2024 (záznam od 34. min.) však poukázala na to, že šlo o smluvní převod v rámci koncernu a že bylo na jeho účastnících, jak převod uskuteční, konkrétně že ho mohli provést i cestou fúze, že SČE nemohla být v dobré víře, takže ji nemohli mít ani její smluvní či právní nástupci, a uzavřela, že šlo o vztah ve skupině, a proto poctivost držby dána nebyla.

19. Krajský soud v citovaném rozsudku (č. j. 14 Co 237/2023-364) k tomu uvedl, že smlouva o vkladu části podniku mohla založit dobrou víru nabyvatelky. Tento závěr nelze změnit ani tím, že smlouva byla uzavřena mezi subjekty téhož koncernu. Soud toto zdůvodnil tím, že nabyvatelka je samostatným subjektem a právo nabytí příslušného majetku od jiné společnosti z koncernu nevyučovalo (bod 42 in fine).

20. Na základě výše uvedeného má Ústavní soud za to, že stěžovatelka dostatečně zřetelně v soudním řízení prezentovala svůj právní názor, podle něhož smlouva o vkladu části podniku uzavřená mezi majetkově propojenými obchodními společnostmi v koncernu (či společnostmi, jež jsou ve vztahu ovládané a ovládající osoby) nemůže zakládat dobrou víru nabyvatelky (právní předchůdkyně žalované), nebyla-li v dobré víře, jde-li o vlastnictví věci (přípojky), vkladatelka (SČE), což zdůvodnila tak, že daná transakce je obdobou fúze. Krajský soud tomuto argumentu nepřisvědčil a vysvětlil (byť jen stručně), jak k tomu dospěl.

21. S ohledem na výše uvedené Ústavní soud shledal opodstatněnou stěžovatelčinu námitku, že Nejvyšší soud svůj závěr o nepřipustnosti dané námitky opřel o důvod, který zjevně dán nebyl.

Dlužno dodat, že Nejvyšší soud v napadeném usnesení konstatoval, že stěžovatelka vymezila (dosud dovolacím soudem nevyřešenou) právní otázku dobré víry u těchto osob a že by měla být posuzována jinak. Tato prezentace však může být dílem zavádějící, neboť stěžovatelka v dovolání nastínila i to, jak má být podle jejího názoru vyřešena (tedy že za dané situace je dobrá víra nabyvatelky vyloučena), a z jakého důvodu tomu tak má být (tj. s ohledem na "srovnatelnost" dané transakce s fúzí). To je ostatně zřejmé také vzhledem ke stěžovatelčině argumentaci uplatněné před soudy nižších stupňů a příslušným závěrům krajského soudu, na které stěžovatelka v dovolání takto reaguje. Přitom na řešení této právní otázky dovoláním napadené rozhodnutí záviselo, neboť se jí městský soud zabýval věcně (takže lze vyjít z toho, že kdyby žalované dobrá víra z tvrzeného důvodu nesvědčila, nemohla by - jako nikoliv poctivá držitelka - nabýt vlastnictví k přípojce vydržením). Vytkl-li Nejvyšší soud stěžovatelce, že netvrdila žádné skutečnosti, pro které by měla být dobrá víra v dané věci posuzována jinak, z výše uvedeného je patrné, že tímto důvodem měla být právě existence majetkového propojení mezi osobou vkladatelky a nabyvatelky a proč stěžovatelka tuto skutečnost považuje za právně relevantní.

22. Ústavní soud ve své konstantní judikatuře nepovažuje právo na dovolání za ústavně garantované, a tudíž z pohledu ústavněprávního by obstála i právní úprava, v níž by tzv. mimořádné opravné prostředky nebyly připuštěny vůbec, jestliže by plnění úkolů vrcholného soudního orgánu (čl. 91 odst. 1 a čl. 92 Ústavy) bylo zajištěno cestou jiných procesních prostředků. Současně však zdůrazňuje, že rozhodne-li se zákonodárce institut dovolání vytvořit, rozhodování o něm nelze vyjímát z rámce ústavněprávních principů a ústavně zaručených práv a svobod jednotlivce, a to zejména práva na přístup k soudu [srov. z mnoha např. nálezy ze dne 11. 2. 2004 sp. zn. Pl. ÚS 1/03 (N 15/32 SbNU 131; 153/2004 Sb.) a ze dne 10. 5. 2005 sp. zn. IV. ÚS 128/05 (N 100/37 SbNU 355)].

23. Odmítl-li Nejvyšší soud dovolání z důvodu, který stál bez opory v soudním spise, a v důsledku toho nezkoumal, zda je pro řešení položené otázky podle § 237 o. s. ř. přípustné (případně zda je i důvodné), odepřel stěžovatelce přístup k (dovolacímu) soudu, který je jí zaručen čl. 36 odst. 1 Listiny [obdobně např. nálezy Ústavního soudu ze dne 22. 11. 2016 sp. zn. IV. ÚS 1155/16 (N 218/83 SbNU 437), ze dne 10. 8. 2017 sp. zn. I. ÚS 729/17 (N 149/86 SbNU 511), bod 15), a ze dne 26. 4. 2023 sp. zn. IV. ÚS 450/23].

24. Ve zbývající části je ústavní stížnost vyjádřením nesouhlasu s řádně odůvodněnými závěry obecných soudů, jež ani z věcného hlediska prima facie žádné známky neústavnosti nenesou, a z toho důvodu ji za opodstatněnou považovat nelze.

25. Ústavní soud proto podle § 82 odst. 1 zákona o Ústavním soudu ústavní stížnosti vyhověl a napadené rozhodnutí podle § 82 odst. 3 písm. a) téhož zákona zrušil.

Další články:

- [Dovolání](#)
- [Procesní společenství účastníků](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Pracovní poměr](#)
- [Odpovědnost za škodu](#)
- [Konkurs \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Mzda \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Náhrada škody \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)

- [Oddlužení \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)
- [Význam řízení](#)
- [Vzájemné plnění \(exkluzivně pro předplatitele\)](#)